

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMAS

1994 m. liepos 7 d. Nr.I-533
Vilnius

Nauja įstatymo redakcija:

Nr. [VIII-2018](#), 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 91-2832 (2000 10 27)

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo tikslas

Šio įstatymo tikslas – skatinti ir plėtoti vietos savivaldą kaip demokratinės valstybės raidos pagrindą.

2 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato savivaldybių institucijų sudarymo ir veiklos tvarką įgyvendinant Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir Europos vietos savivaldos chartijos nuostatas, apibrėžia vietos savivaldos principus, savivaldybių institucijas, jų įgaliojimus ir funkcijas, savivaldybės tarybos nario statusą, savivaldybių ūkinės ir finansinės veiklos pagrindus.

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Savivaldybė** – valstybės teritorijos administracinis vienetas, turintis juridinio asmens statusą bei Lietuvos Respublikos Konstitucijos laiduotą savivaldos teisę, įgyvendinamą per savivaldybės tarybą.

2. **Vietos savivalda** – valstybės teritorijos administracinio vieneto – savivaldybės teisė laisvai ir savarankiškai tvarkyti pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją ir įstatymus per gyventojų tiesiogiai išrinktų atstovų savivaldybės tarybą bei jos sudarytas vykdomąsias institucijas.

3. **Savivaldybės institucijos** – atstovaujamoji institucija – savivaldybės taryba ir vykdomosios institucijos – savivaldybės valdyba (toliau – valdyba), savivaldybės meras (toliau – meras), turinčios vietos valdžios ir viešojo administravimo teises bei pareigas. Savivaldybės institucijos yra atsakingos už savivaldos teisės ir savo funkcijų įgyvendinimą bendruomenės interesais.

4. **Savivaldybės kontrolės institucija** – savivaldybės kontrolierius, kontroliuojantis savivaldybės biudžeto naudojimą bei atliekantis savivaldybės vidaus audito funkcijas.

5. **Savivaldybės kontroliuojamos įmonės** – savivaldybės įmonės, veikiančios pagal Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą, ir akcinės bendrovės, kurių akcijos, suteikiančios daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, nuosavybės teise priklauso savivaldybei.

6. **Savivaldybės administravimo subjektai** – savivaldybės institucijos ir joms pavaldžios įstaigos bei kiti subjektai, turintys teisės aktų suteiktus įgaliojimus, atliekantys jiems pavestas administravimo funkcijas ir atsakingi už šių funkcijų įgyvendinimą.

7. **Savivaldybės tarnautojai** – asmenys, pagal Valstybės tarnybos įstatymą įgiję valstybės tarnautojo statusą ir savivaldybės institucijose ar įstaigose atliekantys viešojo administravimo, ūkines ar technines funkcijas arba teikiantys viešąsias paslaugas visuomenei.

8. **Savivaldybių funkcijos** – šio ir kitų įstatymų savivaldybėms priskirtos viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo funkcijos.

9. **Bendruomenė** – atitinkamoje teritorijoje gyvenantys žmonės, susieti bendrais viešaisiais poreikiais ir interesais.

4 straipsnis. Vietos savivaldos principai

Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra:

1) atsakingumas rinkėjams. Savivaldybės tarybos nariai (toliau – tarybos nariai) už savo veiklą yra atsakingi ir atskaitingi rinkėjams;

2) gyventojų dalyvavimas tvarkant viešuosius savivaldybės reikalus. Savivaldybės institucijos sudaro sąlygas gyventojams tiesiogiai dalyvauti rengiant sprendimų projektus, organizuojant

apklausas, susirinkimus, sueigas, viešą peticijų nagrinėjimą, skatina kitas pilietinės iniciatyvos formas. Savivaldybės institucijos diegia savivaldos principus švietimo, kultūros ir kitose įstaigose, remia visuomeninių organizacijų iniciatyvas, susijusias su viešųjų savivaldybės reikalų tvarkymu;

3) savivaldybių ir valstybės interesų derinimas tvarkant viešuosius savivaldybių reikalus;

4) savivaldybės institucijų veiklos laisvė ir savarankiškumas, kai jos, įgyvendindamos įstatymus, kitus teisės aktus ir įsipareigojimus bendruomenei, priima sprendimus;

5) veiklos skaidrumas. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla turi būti aiški ir suprantama gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma;

6) bendruomenės ir atskirų savivaldybės gyventojų interesų derinimas. Savivaldybės institucijų priimti sprendimai bendruomenės interesais neturi pažeisti įstatymų garantuotų atskirų gyventojų teisių;

7) viešumas ir reagavimas į gyventojų nuomonę. Gyventojai ar jų atstovai turi teisę susipažinti su savivaldybės institucijų priimtais sprendimais, gauti viešus ir motyvuotus atsakymus į pareikštą nuomonę apie savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų bei atskirų tarnautojų darbą. Savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla gali būti slapta ar konfidenciali tik įstatymų nustatytais atvejais;

8) savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumas. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla bei visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus;

9) žmogaus teisių bei laisvių užtikrinimas ir gerbimas. Savivaldybės institucijų ar tarnautojų priimami sprendimai neturi pažeisti žmogaus orumo, jo teisių ir laisvių.

ANTRASIS SKIRSNIS SAVIVALDYBIŲ FUNKCIJOS

5 straipsnis. Savivaldybių funkcijos

1. Savivaldybių funkcijos pagal sprendimų priėmimo laisvę skirstomos į:

1) savarankiškasias. Jas savivaldybės atlieka pagal įstatymų suteiktą kompetenciją, įsipareigojimus savo bendruomenei ir jos interesais. Įgyvendindamos šias funkcijas, savivaldybės turi sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo bei įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už šių funkcijų atlikimą;

2) priskirtąsias (ribotai savarankiškas). Įgyvendindamos šį ir kitus įstatymus ir jų pagrindu priimtus kitus teisės aktus, savivaldybės šias funkcijas atlieka atsižvelgdamos į vietos sąlygas ir aplinkybes;

3) valstybines (perduotas savivaldybėms). Tai yra valstybės funkcijos, perduotos savivaldybėms atsižvelgiant į gyventojų interesus. Šios funkcijos perduodamos įstatymais ir įgyvendinamos vadovaujantis teisės aktais. Savivaldybės, įgyvendindamos šias funkcijas, turi įstatymų nustatytą sprendimų priėmimo laisvę;

4) sutartines. Šių funkcijų įgyvendinimas grindžiamas sutartimis.

2. Savivaldybių funkcijos pagal veiklos pobūdį skirstomos į viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo. Viešojo administravimo funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka savivaldybės taryba, savivaldybės kontrolierius, valdyba, meras, savivaldybės administracija, kitos įstaigos, tarnybos, savivaldybės tarnautojai, kuriems teisės aktai ar savivaldybės tarybos sprendimai suteikia viešojo administravimo teises savivaldybės teritorijoje. Viešąsias paslaugas teikia savivaldybių įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal su savivaldybėmis sudarytas sutartis – kiti fiziniai bei juridiniai asmenys.

6 straipsnis. Savarankiškosios savivaldybių funkcijos

Nustatomos šios savarankiškosios savivaldybių funkcijos:

1) ikimokyklinis vaikų ugdymas;

2) vaikų ir jaunimo papildomas ugdymas bei užimtumas, profesinis mokymas;

3) suaugusiųjų neformalusis švietimas;

4) maitinimo paslaugų teikimas ikimokyklinio ugdymo bei bendrojo lavinimo įstaigose;

5) socialinių paslaugų įstaigų, šeimynų steigimas, išlaikymas ir bendradarbiavimas su visuomeninėmis organizacijomis;

6) savivaldybės gyventojų sveikatos priežiūros rėmimas iš savivaldybės biudžeto;

7) gyventojų užimtumo, kvalifikacijos įgijimo ir perkvalifikavimo organizavimas, viešųjų bei sezoninių darbų organizavimas;

8) dalyvavimas užtikrinant viešąją tvarką ir gyventojų rimtį (nusikaltimų kontrolės ir prevencijos vietinių programų kūrimas ir įgyvendinimas pasitelkiant savivaldybių teritoriją aptarnaujančias policijos įstaigas bei įtraukiant į šią veiklą visuomenines organizacijas ir gyventojus);

9) kūno kultūros ir sporto plėtojimas;

10) turizmo ir gyventojų poilsio organizavimas;

11) savivaldybės saugomų teritorijų steigimas, vietinės reikšmės gamtos bei kultūros paveldo objektų paskelbimas savivaldybės saugomais objektais;

12) sąlygų verslo plėtrai sudarymas ir šios veiklos skatinimas;

13) kitos funkcijos, kurios nepriskirtos valstybės institucijoms.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-839](#), 2002-04-09, *Žin.*, 2002, Nr. 43-1604 (2002-04-26)

7 straipsnis. Priskirtosios (ribotai savarankiškos) savivaldybių funkcijos

Priskirtosios (ribotai savarankiškos) savivaldybių funkcijos yra:

1) vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų bendrojo lavinimo organizavimas;

2) kaimo bendrojo lavinimo mokyklų moksleivių, gyvenančių toli nuo mokyklos, nemokamo pavežėjimo į mokyklas ir į namus organizavimas;

3) vaikų ir jaunimo teisių apsauga, savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi bendrojo lavinimo ar kitokioje švietimo sistemos mokykloje užtikrinimas;

4) socialinių paslaugų ir kitos socialinės paramos teikimas;

5) sąlygų neįgalių gyventojų (invalidų, visiškos negalios invalidų) socialiniam integravimui į bendruomenę sudarymas;

6) savivaldybių sveikatos programų rengimas ir įgyvendinimas;

7) pirminė asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra;

8) alkoholio ir tabako reklamos draudimo ir ribojimo laikymosi ant išorinės reklamos priemonių kontrolė;

9) teritorijų planavimas, savivaldybės teritorijos bendrojo plano ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas;

10) gyventojų bendrosios kultūros ugdymas ir etnokultūros puoselėjimas (muziejų, teatrų bei kitų kultūros įstaigų steigimas ir jų veiklos priežiūra), savivaldybių viešųjų bibliotekų steigimas ir jų veiklos priežiūra;

11) statinio architektūros ir statybos sklypo tvarkymo urbanistinių reikalavimų nustatymas statinio projektavimo sąlygų sąvade įstatymų nustatyta tvarka;

12) kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių bei savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas ir apsauga;

13) statinių naudojimo priežiūra, statinio projektavimo sąlygų sąvado bei statybos leidimų išdavimas įstatymų nustatyta tvarka;

14) infrastruktūros, socialinės ir ekonominės raidos planavimas, turizmo, būsto, smulkaus ir vidutinio verslo plėtros programų rengimas;

15) savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės ir kito turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo;

16) šilumos ir geriamojo vandens tiekimo bei nuotėkų surinkimo ir valymo organizavimas;

17) valstybės paramos būstui įsigyti tvarkymas, socialinių būstų suteikimas;

18) aplinkos kokybės gerinimas ir apsauga;

19) sanitarijos ir higienos taisyklių tvirtinimas ir jų laikymosi kontrolės organizavimas, švaros ir tvarkos viešosiose vietose užtikrinimas;

20) komunalinių atliekų tvarkymo sistemų diegimas, antrinių žaliavų surinkimo bei perdirbimo organizavimas ir sąvartynų įrengimas bei eksploatavimas;

21) vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas bei saugaus eismo sąlygų užtikrinimas;

22) keleivių vežimo vietiniais maršrutais organizavimas;

23) adresų (gatvių, pastatų, statinių ir kitų savivaldybės teritorijoje esančių ir jai nuosavybės teise priklausančių objektų pavadinimų, pastatų bei gyvenamųjų namų ir butų numerių) suteikimas ir keitimas;

24) ritualinių paslaugų teikimo užtikrinimas bei kapinių priežiūros organizavimas;

25) dalyvavimas formuojant ir įgyvendinant regionų plėtros programas;

26) prekybos ir kitų paslaugų teikimo tvarkos turgavietėse bei viešosiose vietose nustatymas;

27) leidimų (licencijų) išdavimas įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-585](#), 2001-11-08, Žin., 2001, Nr. 99-3519 (2001-11-28), įsigalioja nuo 2002-01-01

8 straipsnis. Valstybinės (perduotos savivaldybės) funkcijos

Valstybinės (perduotos savivaldybės) funkcijos yra:

- 1) civilinės būklės aktų registravimas;
- 2) įstatymų priskirtų registrų tvarkymas ir duomenų teikimas valstybės registrams;
- 3) civilinės saugos organizavimas;
- 4) savivaldybės priešgaisrinių tarnybų organizavimas;
- 5) dalyvavimas valdant valstybinius parkus;
- 6) kompensacijų (šildymo išlaidų, išlaidų šaltam ir karštam vandeniui, lengvatinio keleivių vežimo ir kt.) skaičiavimas ir mokėjimas;
- 7) mažas pajamas turinčių šeimų vaikų nemokamo maitinimo organizavimas visų tipų bendrojo lavinimo mokyklose;
- 8) socialinių išmokų skaičiavimas ir mokėjimas;
- 9) savivaldybei priskirtos valstybinės žemės ir kito valstybės turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo patikėjimo teise;
- 10) piliečių prašymų atkurti nuosavybės teises į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, ūkinės ir komercinės paskirties pastatus nagrinėjimas bei sprendimų dėl nuosavybės teisės atkūrimo priėmimas;
- 11) valstybės garantijų nuomininkams, išsikeliančiams iš savininkams grąžintų gyvenamųjų namų ar jų dalių ir butų, vykdymas;
- 12) dokumentų pilietybei suteikti rengimas;
- 13) valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo kontrolė;
- 14) savivaldybės pagal teisės aktus priskirtų archyvinių dokumentų tvarkymas;
- 15) dalyvavimas atrenkant šauktinius į karo tarnybą;
- 16) statistikos duomenų teikimas;
- 17) dalyvavimas rengiant ir įgyvendinant darbo rinkos politikos priemones bei gyventojų užimtumo programas;
- 18) dalyvavimas organizuojant Respublikos Prezidento, Seimo ir savivaldybių tarybų rinkimus;
- 19) dalyvavimas rengiant gyventojų apklausas ir referendumus;
- 20) dalyvavimas atliekant gyventojų ir būstų bei kitus visuotinius surašymus;
- *21) duomenų apie piliečio nuolatinę gyvenamąją vietą įrašymas į Lietuvos Respublikos piliečio pasą ir gyvenamosios vietos duomenų apskaitos dokumentus;
- 22) žemės ūkio produkcijos valstybinio supirkimo kvotų skirstymas;
- 23) ūkininkų ūkių registravimas;
- 24) pasėlių deklaravimas;
- 25) kanopinių žvėrių žemės ūkiui padarytos žalos nustatymas;
- 26) melioracijos ir hidrotechnikos įrenginių eksploatavimas, dirvų kalkinimo organizavimas;
- 27) traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų bei jų priekabų registravimas ir techninė priežiūra;
- 28) žemės ūkio klausimų koordinavimas, kaimo plėtros bei paramos žemės ūkiui ir kaimo plėtrai organizavimas ir įgyvendinimas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;
- 29) Žemės ūkio bendrovių įstatymo vykdymo priežiūra ir kitos įstatymų perduotos funkcijos.

***Pastaba.** 8 straipsnio papildymas 21 punktu galioja iki 2003 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-426](#), 2001-07-05, Žin., 2001, Nr. 64-2323 (2001-07-25)

Nr. [IX-633](#), 2001-12-10, Žin., 2001, Nr. 110-3984 (2001-12-29), įsigalioja nuo 2002-04-01

9 straipsnis. Sutartinės savivaldybių funkcijos

1. Savivaldybės gali atlikti kitas šiame įstatyme nenumatytas valstybės funkcijas (viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo) pagal su valstybės institucijomis ar įstaigomis sudarytas sutartis. Savivaldybė tokias sutartis gali sudaryti tik tuo atveju, kai savivaldybės taryba pritaria. Sutartys sudaromos ir vykdomos vadovaujantis Civilinio kodekso ir kitų įstatymų nuostatomis. Sutartinės funkcijos paprastai yra trumpalaikės ar sezoninio pobūdžio.

2. Bendriems tikslams savivaldybė gali sudaryti jungtinės veiklos sutartis arba bendrų viešųjų pirkimų sutartis su valstybės institucijomis ir (arba) kitomis savivaldybėmis.

TREČIASIS SKIRSNIS VIEŠŲJŲ PASLAUGŲ TEIKIMAS

10 straipsnis. Viešųjų paslaugų teikimo pagrindinės nuostatos

1. Savivaldybė yra atsakinga už viešųjų paslaugų teikimą gyventojams.
2. Viešosios paslaugos gyventojams teikiamos už užmokestį ir nemokamai.
3. Savivaldybė organizuoja viešųjų paslaugų teikimą per esančius viešųjų paslaugų teikėjus (biudžetines ir viešąsias įstaigas, savivaldybės įmones, akcines bendroves ir kitus subjektus), steigdama naujus viešųjų paslaugų teikėjus (viešąsias ir kitas įstaigas bei įmones) arba sudarydama viešųjų paslaugų teikimo sutartis su fiziniais ir juridiniais asmenimis.
4. Teikdami savivaldybės gyventojams viešąsias paslaugas, tiekėjai privalo vadovautis įstatymais, savivaldybės institucijų sprendimais ir kitais teisės aktais.
5. Savivaldybės steigia naujus viešųjų paslaugų teikėjus tik tais atvejais, kai kiti teikėjai viešųjų paslaugų neteikia arba negali jų teikti gyventojams ekonomiškai ir geros kokybės.
6. Steigdama naujus viešųjų paslaugų teikėjus, savivaldybė turi siekti, kad už užmokestį teikiamos viešosios paslaugos būtų ekonomiškai racionalios ir kad nustatytas užmokestis už jas padengtų tų paslaugų teikimo bei kitas su jų teikimu susijusias teikėjo išlaidas, bet šių paslaugų teikimas nevirstų pelno siekiančia veikla.
7. Savivaldybė turi siekti, kad viešosiomis paslaugomis galėtų naudotis visi savivaldybės gyventojai ir kad šios paslaugos būtų teikiamos nuolat.

KETVIRTASIS SKIRSNIS SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOS, JŲ SUDARYMAS IR ĮGALIOJIMAI

11 straipsnis. Bendrosios nuostatos

1. Institucija, įgyvendinanti savivaldos teisę, yra savivaldybės taryba.
2. Savivaldybės tarybos priimtus norminius administracinius teisės aktus gali sustabdyti ar panaikinti pati savivaldybės taryba. Valdybos priimtus norminius administracinius teisės aktus gali sustabdyti ar panaikinti pati valdyba arba savivaldybės taryba. Mero priimtus norminius administracinius teisės aktus gali sustabdyti ar panaikinti meras arba savivaldybės taryba. Kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų priimtus norminius administracinius teisės aktus gali sustabdyti ar panaikinti meras arba valdyba, arba taryba. Savivaldybių institucijų ar kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų priimtus norminius administracinius teisės aktus gali sustabdyti Vyriausybės atstovas apskrityje. Be to, jis gali kreiptis į teismą dėl tokių aktų panaikinimo.
3. Bet kuri šio straipsnio 2 dalyje nurodyta savivaldybės institucija, panaikinusi kito savivaldybės administravimo subjekto norminį administracinį teisės aktą, prireikus perduoda klausimą iš naujo nagrinėti tam pačiam administravimo subjektui, kurio aktas panaikintas, arba pati jį išnagrinėja ir priima tuo klausimu norminį administracinį teisės aktą, arba pripažįsta, kad tokio akto priimti nereikia.
4. Savivaldybių institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų priimti individualūs administraciniai teisės aktai gali būti skundžiami teismui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, *Žin.*, 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

12 straipsnis. Savivaldybės taryba

1. Savivaldybės taryba susideda iš įstatymų nustatyta tvarka demokratiškai išrinktų savivaldybės bendruomenės atstovų.
2. Savivaldybės tarybos veiklos tvarką ir formas nustato šis įstatymas ir savivaldybės tarybos veiklos reglamentas.
3. Savivaldybės tarybos įgaliojimai prasideda, kai į pirmąjį posėdį susirenka išrinkti tarybos nariai, ir baigiasi, kai į pirmąjį posėdį susirenka naujai kadencijai išrinkti tarybos nariai.
4. Per du mėnesius nuo pirmojo naujai išrinktos savivaldybės tarybos posėdžio sušaukimo dienos turi būti išrinktas savivaldybės meras ir sudaryta valdyba.

5. Jeigu naujai išrinktos savivaldybės tarybos rinkimų rezultatai pripažinti negaliojančiais, esamos savivaldybės tarybos įgaliojimai tęsiasi iki savivaldybės tarybos, kuri bus išrinkta per pakartotinius rinkimus, pirmojo posėdžio arba tiesioginio valdymo laikino įvedimo savivaldybės teritorijoje.

6. Kai savivaldybės teritorijoje laikinai įvedamas tiesioginis valdymas, savivaldybės taryba netenka įgaliojimų.

13 straipsnis. Tarybos veiklos formos

1. Savivaldybės taryba savo įgaliojimus įgyvendina kolegialiai savivaldybės tarybos posėdžiuose. Savivaldybės tarybos posėdžiams klausimus rengia savivaldybės tarybos komitetai (toliau – komitetai) bei komisijos savo posėdžiuose, tarybos narių frakcijos ir grupės pasitarimuose ir savivaldybės administracija. Savivaldybės taryba svarstomais klausimais priima sprendimus ir kontroliuoja jų įgyvendinimą.

2. Savivaldybės taryba ne rečiau kaip vieną kartą per metus tarybos veiklos reglamente nustatyta tvarka turi pateikti savivaldybės gyventojams viešą atlikto darbo ataskaitą. Ataskaitą savivaldybės tarybos vardu pateikia meras.

3. Savivaldybės tarybos veikla tarp tarybos posėdžių tęsiama savivaldybės tarybos komitetuose bei tarybos nariams bendraujant su rinkėjais.

14 straipsnis. Savivaldybės tarybos posėdžiai

1. Savivaldybės tarybos posėdžiai yra teisėti, jeigu juose dalyvauja išrinktų tarybos narių dauguma.

2. Pirmąjį naujai išrinktos savivaldybės tarybos posėdį šaukia apygardos rinkimų komisijos pirmininkas ne vėliau kaip per dvi savaites po rinkimų rezultatų paskelbimo. Apie pirmojo posėdžio sušaukimo laiką ir vietą apygardos rinkimų komisijos pirmininkas ne vėliau kaip prieš 3 dienas paskelbia per visuomenės informavimo priemones. Pirmajame savivaldybės tarybos posėdyje, kuriam pirmininkauja apygardos rinkimų komisijos pirmininkas, svarstomas tik vienas klausimas – renkamas savivaldybės meras. Jeigu per pirmąjį posėdį meras neišrenkamas, savivaldybės taryba priima sprendimą dėl kito posėdžio datos. Jis turi įvykti ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas po pirmojo posėdžio, jam taip pat pirmininkauja apygardos rinkimų komisijos pirmininkas. Jeigu apygardos rinkimų komisijos pirmininkas posėdžio nešaukia, tarybos nariai renkasi patys kitą dieną pasibaigus dviejų savaitių terminui po rinkimų rezultatų paskelbimo. Šiuo atveju posėdžiui pirmininkauja pagal amžių vyriausias tarybos narys.

3. Kitus savivaldybės tarybos posėdžius prireikus, bet ne rečiau kaip kas 3 mėnesiai, šaukia meras, o kai jo nėra, – mero pavaduotojas. Posėdžiams pirmininkauja meras, o kai jo nėra, – mero pavaduotojas. Meras, o kai jo nėra, – mero pavaduotojas privalo sušaukti posėdį, jeigu to raštu reikalauja ne mažiau kaip 1/3 išrinktų tarybos narių pateikdami svarstytinus klausimus ir jų sprendimų projektus, ne vėliau kaip per dvi savaites nuo tarybos narių reikalavimo gavimo. Jeigu per nustatytą laiką meras ar jo pavaduotojas posėdžio nesušaukia, jį gali šaukti ne mažiau kaip 1/3 išrinktų tarybos narių. Jeigu meras ar jo pavaduotojas posėdyje nedalyvauja, posėdžiui pirmininkauja ir visus posėdyje priimtus dokumentus pasirašo savivaldybės tarybos paskirtas tarybos narys.

4. Apie posėdžio laiką bei svarstyti parengtus klausimus meras, o kai jo nėra, – mero pavaduotojas arba įgaliojimus iš 1/3 išrinktų tarybos narių gavęs tarybos narys raštu praneša visiems tarybos nariams ir savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka gyventojams ne vėliau kaip prieš 3 dienas iki posėdžio pradžios.

5. Savivaldybės taryboje svarstytinus klausimus kartu su sprendimų projektais merui pateikia komitetai, komisijos, tarybos nariai, valdyba, savivaldybės kontrolierius, savivaldybės administratorius. Savivaldybės tarybos posėdžio darbotvarkę sudaro meras. Ji gali būti papildyta ar pakeista savivaldybės tarybos sprendimu komiteto, komisijos, frakcijos ir 1/3 dalyvaujančių posėdyje tarybos narių siūlymu.

6. Savivaldybės tarybos sprendimai priimami posėdyje dalyvaujančių tarybos narių balsų dauguma. Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai, lemia mero arba posėdžio pirmininko balsas. Tarybos narys privalo nusišalinti, kai sprendžiami su juo ar jo šeimos nariais ir artimaisiais giminaičiais susiję turtiniai bei finansiniai klausimai arba kai jo dalyvavimas balsuojant galėtų sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą. Savivaldybės tarybos sprendimai įsigalioja nuo priėmimo, jeigu juose nenustatyta vėlesnė įsigaliojimo data, o sprendimai, kuriuose nustatomos, keičiamos ar pripažįstamos

netekusiomis galios teisės normos, – kitą dieną po jų viešo paskelbimo, jeigu tuose sprendimuose nenustatyta vėlesnė įsigaliojimo data.

7. Savivaldybės tarybos posėdžiai protokoluojami. Posėdžių protokolus ir savivaldybės tarybos sprendimus privalo pasirašyti tam posėdžiui pirmininkavęs meras arba jo pavaduotojas ar kitas tarybos narys. Posėdžių protokolus turi pasirašyti ir tarybos sekretorius, o jeigu jo nėra, – administratoriaus paskirtas už protokolus atsakingas tarnautojas. Sprendimą dėl mero išrinkimo pasirašo apygardos rinkimų komisijos pirmininkas, pirmininkavęs savivaldybės tarybos posėdžiui.

8. Savivaldybės tarybos posėdžiai yra atviri. Posėdžio pirmininkas turi teisę leisti posėdyje pasisakyti kviestiems asmenims. Kitiems posėdyje dalyvaujantiems asmenims leidžiama pasisakyti savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka.

9. Kai posėdyje svarstomas su valstybės, tarnybos ar komercine paslaptimi susijęs klausimas, savivaldybės taryba gali nuspręsti jį nagrinėti uždarame posėdyje.

10. Savivaldybės tarybos posėdžiuose svarstomi tik tie klausimai, dėl kurių savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka yra pateikti sprendimų projektai. Ekstremalių situacijų atvejais meras turi teisę pateikti savivaldybės tarybai svarstyti klausimą ir siūlyti priimti sprendimą ne pagal nustatytą tvarką.

15 straipsnis. Savivaldybės tarybos komitetai

1. Savivaldybės tarybos komitetai sudaromi savivaldybės tarybai teikiamiems klausimams preliminarai nagrinėti ir išvadoms bei pasiūlymams teikti, kontroliuoti, kaip laikomasi įstatymų ir vykdomi savivaldybės tarybos, valdybos, mero sprendimai.

2. Komitetai sudaromi iš tarybos narių savivaldybės tarybos sprendimu. Kiekvienoje savivaldybėje privaloma sudaryti Kontrolės komitetą. Į Kontrolės komitetą įeina vienodas visų savivaldybės taryboje atstovaujamų partijų arba koalicijų deleguotų atstovų skaičius. Sudarant kitus komitetus, laikomasi proporcingo daugumos ir mažumos atstovavimo principo. Komitetų ir jų narių skaičių bei įgaliojimus, išskyrus Kontrolės komiteto, nustato taryba. Kontrolės komiteto įgaliojimus taryba nustato atsižvelgdama į šio straipsnio 4 dalį. Komitetų darbo tvarka nustatoma savivaldybės tarybos veiklos reglamente.

3. Komitetų, išskyrus Kontrolės komitetą, pirmininkus ir jų pavaduotojus renka komitetų nariai. Kontrolės komiteto pirmininką renka, o jo pavaduotoją Kontrolės komiteto pirmininko teikimu skiria savivaldybės taryba. Kontrolės komiteto pirmininkas laikomas išrinktu, o jo pavaduotojas laikomas paskirtu, jeigu už tai balsuoja išrinktų tarybos narių dauguma.

4. Kontrolės komitetas:

1) siūlo savivaldybės tarybai atleisti savivaldybės kontrolierių, kai yra Valstybės tarnybos įstatyme nurodyti atleidimo iš valstybės tarnybos pagrindai;

2) teikia savivaldybės tarybai išvadas dėl savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) veiklos rezultatų;

3) svarsto savivaldybės kontrolieriaus veiksmų plano projektą ir teikia jį savivaldybės tarybai tvirtinti, teikia pasiūlymus dėl šio plano papildymo ar keitimo;

4) svarsto savivaldybės kontrolieriaus parengtą ataskaitą dėl jo (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) veiksmų plano įvykdymo, jos pagrindu rengia ir teikia savivaldybės tarybai išvadas dėl savivaldybės turto ir lėšų naudojimo teisėtumo, tikslingumo ir efektyvumo bei savivaldybės kontrolieriaus ir savivaldybės kontrolieriaus tarnybos veiklos;

5) siūlo savivaldybės tarybai atlikti nepriklausomą savivaldybės turto ir lėšų naudojimo bei savivaldybės veiklos auditą, teikia savo išvadas dėl audito rezultatų;

6) periodiškai (kartą per ketvirtį) svarsto, kaip vykdomas savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) veiksmų planas, savivaldybės kontrolieriaus ar savo iniciatyva išklauso institucijų, įstaigų ir įmonių vadovus dėl savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) atliktų patikrinimų metu nustatytų trūkumų ar pažeidimų pašalinimo, prireikus kreipiasi į savivaldybės administratorių dėl savivaldybės kontrolieriaus reikalavimų įvykdymo;

7) dirba pagal savivaldybės tarybos patvirtintą veiklos programą ir kiekvienų metų pabaigoje už savo veiklą atsiskaito savivaldybės tarybai.

5. Komitetai pagal savo kompetenciją priima rekomendacinius sprendimus. Savivaldybės institucijos su jų veikla susijusius komitetų sprendimus privalo apsvarstyti ir pranešti komitetams apie priimtus sprendimus. Savivaldybės administracija, jos padaliniai, savivaldybės biudžetinės ir viešosios

įstaigos bei savivaldybės kontroliuojamos įmonės su jų veikla susijusius komitetų sprendimus turi apsvastyti ir apie svarstymo rezultatus pranešti komitetams.

6. Komitetų ir komisijų darbe patariamąjį balso teisę savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka gali dalyvauti visuomenės atstovai, ekspertai ir savivaldybės tarnautojai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, *Žin.*, 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

16 straipsnis. Savivaldybės tarybos komisijos

1. Savivaldybės taryba savo įgaliojimų laikui prie tarybos sudaro Administracinę komisiją. Ši komisija nagrinėja Administracinių teisės pažeidimų kodekso jos kompetencijai priskirtas administracinių teisės pažeidimų bylas. Savivaldybės taryba šios komisijos pirmininku mero teikimu skiria tarybos narį. Komisijos atsakingojo sekretoriaus pareigas atlieka savivaldybės administratoriaus paskirtas savivaldybės tarnautojas, šios funkcijos įrašomas į jo pareigybės aprašymą.

2. Įstatymų nustatytais atvejais ar savivaldybės tarybos sprendimu gali būti sudaromos ir kitos nuolatinės (tos kadencijos laikotarpiui) bei laikinosios (atskiriems klausimams nagrinėti) komisijos. Šių komisijų sudarymo tvarką nustato savivaldybės tarybos veiklos reglamentas, jų veiklos nuostatus tvirtina savivaldybės taryba.

3. Savivaldybės tarybos sudaromų komisijų nariais gali būti tarybos nariai, savivaldybės tarnautojai bei gyvenamųjų vietovių bendruomenių atstovai.

17 straipsnis. Savivaldybės tarybos įgaliojimai

Savivaldybės taryba:

1) tvirtina savivaldybės tarybos veiklos reglamentą. Jame, be kitų klausimų, turi būti numatytos pagrindinės bendravimo su gyventojais formos ir būdai, kurie garantuotų vietos savivaldos principų ir teisių įgyvendinimą bendruomenės interesais;

2) renka bei prieš terminą iš pareigų atleidžia merą;

3) mero teikimu skiria ir prieš terminą atleidžia mero pavaduotoją (pavaduotojus), vadovaudamasi įstatymais nustato jam (jiems) darbo užmokestį;

4) mero teikimu nustato mero pavaduotojo (pavaduotojų) veiklos sritis;

5) sudaro savivaldybės valdybą;

6) sudaro savivaldybės tarybos komitetus ir komisijas bei įstatymų numatytas visuomenines komisijas ir tarybas;

7) renka Kontrolės komiteto pirmininką, jo teikimu skiria Kontrolės komiteto pirmininko pavaduotoją, tvirtina Kontrolės komiteto veiklos programą;

8) sudaro pretendentų į savivaldybės kontrolieriaus pareigas atrankos komisiją, priima sprendimą dėl savivaldybės kontrolieriaus priėmimo į pareigas ir atleidimo iš valstybės tarnybos, savivaldybės kontrolieriaus teikimu steigia savivaldybės kontrolieriaus tarnybą, tvirtina savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) veiksmų planą ir kartą per metus išklauso savivaldybės kontrolieriaus ataskaitą bei priima dėl jos sprendimą;

9) sudaro pretendentų į savivaldybės administratoriaus pareigas atrankos komisiją, priima sprendimą dėl savivaldybės administratoriaus priėmimo į pareigas ir atleidimo iš valstybės tarnybos, mero teikimu tvirtina savivaldybės administracijos struktūrą, administracijos nuostatus ir darbo užmokesčio fondą;

10) mero teikimu priima sprendimus dėl seniūnijų steigimo ir jų skaičiaus, priskiria seniūnijoms savivaldybės teritorijas, nustato jų ribas ir prireikus jas keičia;

11) tvirtina savivaldybės kontrolieriaus bei visuomeninių komisijų ir tarybų veiklos nuostatus;

12) Biudžetinės sandaros įstatymo nustatyta tvarka tvirtina savivaldybės biudžetą ir jo įvykdymo apyskaitą, prireikus tikslina savivaldybės biudžetą;

13) priima sprendimus dėl papildomų bei planą viršijančių savivaldybės biudžeto pajamų ir kitų lėšų paskirstymo bei tikslinės paskirties fondų sudarymo ir naudojimo;

14) skirsto biudžetinėms įstaigoms biudžeto asignavimus;

15) kasmet nustato savivaldybės tarnautojų mokymo prioritetus;

16) nustato kainas ir tarifus už savivaldybės įmonių, specialios paskirties bendrovių, savivaldybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų teikiamas atlygintinas paslaugas bei keleivių vežimą vietiniais maršrutais, taip pat įstatymų numatyta tvarka nustato centralizuotai tiekiamos šilumos, šalto ir karšto vandens kainas, nustato vietines rinkliavas bei kitas įmokas;

17) Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka laikydamosi įstatymų nustatytą skolinimosi limitų priima sprendimus dėl naudojimosi bankų kreditais, paskolų ėmimo ir teikimo, garantijų suteikimo ir laidavimo kreditoriams už savivaldybės kontroliuojamų įmonių imamas paskolas;

18) priima sprendimus teikti mokesčių, rinkliavų ir kitas įstatymų nustatytas lengvatas savivaldybės biudžeto sąskaita. Nustato subsidijų ir kompensacijų skyrimo naujas darbo vietas steigiančioms visų rūšių įmonėms tvarką, atitinkamai keičia savivaldybės biudžetą tais atvejais, kai lėšų tam nebuvo numatyta;

19) tvirtina savivaldybės socialinės ir ekonominės plėtros programas;

20) deleguoja tarybos narius į įstatymų nustatytas regionines tarybas bei komisijas ir suteikia jiems įgaliojimus;

21) priima sprendimus dėl disponavimo savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu turtu, nustato šio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarką, išskyrus atvejus, kai ji nustatyta įstatymuose;

22) priima sprendimus dėl savivaldybei priskirtos valstybinės žemės ir kito valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo patikėjimo teise;

23) priima sprendimus dėl biudžetinių įstaigų, savivaldybės įmonių bei šeimynų steigimo, dėl viešųjų įstaigų bei akcinių bendrovių steigimo ar dalyvavimo jas steigiant, dalies steigėjo funkcijų perdavimo kitoms savivaldybės institucijoms, dėl šių įstaigų ir įmonių bei šeimynų reorganizavimo, pertvarkymo ir likvidavimo arba dalyvavimo jas reorganizuojant, pertvarkant ir likviduojant;

24) priima sprendimus dėl bendrų su kitomis savivaldybėmis įmonių steigimo;

25) įstatymų nustatyta tvarka tvirtina teritorijų planavimo dokumentus. Specialiuosius ir detaliuosius planus gali pavesti tvirtinti valdybai;

26) Saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka steigia savivaldybės saugomas teritorijas, skelbia savivaldybės saugomas vietinės reikšmės gamtos bei kultūros paveldo objektus, priima sprendimus aplinkos apsaugos būklei gerinti;

27) teikia siūlymus dėl savivaldybės teritorijos ribų keitimo, savivaldybės pavadinimo suteikimo ir keitimo, gyvenamųjų vietovių sudarymo, jų pavadinimų, teritorijų ribų nustatymo ir keitimo, taip pat suteikia ir keičia gatvių, aikščių, pastatų, statinių ir kitų savivaldybei nuosavybės teise priklausančių objektų pavadinimus;

28) tvirtina želdinių apsaugos, miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių tvarkymo, sanitarijos ir higienos, atliekų tvarkymo, gyvūnų laikymo, prekybos turgavietėse ir kitas taisykles;

29) teikia siūlymus nustatyta tvarka tvirtinti savivaldybės gyvenamųjų vietovių herbus, tvirtina kitus savivaldybės simbolius ir jų naudojimo tvarką, nustatyta tvarka gali už nuopelnus suteikti savivaldybės (jos centro ar kitos gyvenamosios vietovės) piliečio garbės vardą;

30) savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka išklauso savivaldybės tarybai atskaitingų institucijų ataskaitas bei mero, savivaldybės administratoriaus, savivaldybės kontrolieriaus, biudžetinių ir viešųjų įstaigų, įmonių ir organizacijų vadovų atsakymus į tarybos narių paklausimus ir priima dėl jų sprendimus;

31) teikia valstybės institucijoms pasiūlymus dėl savivaldybės teritorijoje esančių jų padalinių veiklos, prireikus savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka išklauso šių padalinių vadovus;

32) priima sprendimus dėl savivaldybės valdomo išlikusio nekilnojamojo turto nuosavybės teisių atkūrimo religinėms bendrijoms ir bendruomenėms;

33) priima sprendimus dėl kompensacijų tam tikroms vartotojų grupėms mokėjimo už perkamą kurą, elektros ir šilumos energiją, karštą vandenį bei gamtines dujas;

34) priima sprendimus dėl koncesijų naudotis savivaldybės objektais suteikimo tikslingumo ir atlyginimo dydžio nustatymo;

35) priima sprendimus dėl specializuotų (tikslinių) fondų sudarymo;

36) nustato savivaldybės vardu gautos labdaros skirstymo tvarką;

37) gali priimti sprendimą atlikti savivaldybės įstaigų ar savivaldybės kontroliuojamų įmonių tam tikros veiklos nepriklausomą auditą;

38) tvirtina sutarčių pasirašymo tvarką ir nustato, kokios sutartys negali būti sudaromos be išankstinio savivaldybės tarybos pritarimo;

39) priima sprendimą išieškoti iš valdybos narių (mero) žalą, atsiradusią dėl jų (jo) tyčinių neteisėtų sprendimų, pareigų neatlikimo ar šiurkštaus aplaidumo atliekant pareigas, kai savivaldybės

viešojo administravimo subjektai teismo sprendimu turėjo atlyginti žalą, jeigu žala neviršija jų (jo) paskutinių šešių mėnesių vidutinio darbo užmokesčio dydžio;

40) priima sprendimus dėl jungimosi į savivaldybių sąjungas, dėl bendradarbiavimo su užsienio šalių savivaldybėmis ar prisijungimo prie tarptautinių savivaldos organizacijų.

41) tvirtina kaimo plėtros programas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, *Žin.*, 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

Nr. [IX-633](#), 2001-12-10, *Žin.*, 2001, Nr. 110-3984 (2001-12-29), *įsigalioja nuo 2002-04-01*

Nr. [IX-839](#), 2002-04-09, *Žin.*, 2002, Nr. 43-1604 (2002-04-26)

18 straipsnis. Valdyba

1. Savivaldybės taryba savo įgaliojimų laikui iš savivaldybės tarybos narių sudaro valdybą ir nustato jos narių skaičių.

2. Valdybos nariai pagal pareigas yra meras ir mero pavaduotojas (pavaduotojai). Kitų (neetatinių) valdybos narių kandidatūras iš tarybos narių savivaldybės tarybai tvirtinti teikia meras. Valdybos nariais negali būti Kontrolės komiteto pirmininkas, jo pavaduotojas ir Kontrolės komiteto nariai. Valdybos narių tvirtinimo ir valdybos nario statuso praradimo procedūrą nustato savivaldybės tarybos veiklos reglamentas.

3. Valdyba sprendimus priima posėdžiuose. Posėdis yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip 2/3 visų jos narių.

4. Valdybos posėdžio darbotvarkę sudaro meras. Ji gali būti papildyta ar pakeista valdybos sprendimu savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka.

5. Valdybos posėdžiai protokoluojami. Posėdžių protokolus pasirašo to posėdžio pirmininkas – meras ar posėdžiui pirmininkavęs valdybos narys ir administratoriaus paskirtas atsakingas už protokolus savivaldybės tarnautojas.

6. Valdybos sprendimai priimami posėdyje dalyvaujančių narių balsų dauguma. Kai valdybos narių balsai pasiskirsto po lygiai, lemia mero arba kito posėdžiui pirmininkaujančio valdybos nario balsas. Valdybos sprendimai įsigalioja nuo jų priėmimo, o sprendimai, kuriuose nustatomi, keičiami ar pripažįstami netekusiais galios norminiai administraciniai teisės aktai, – kitą dieną po jų viešo paskelbimo savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatytu būdu, jeigu pačiuose sprendimuose nenustatyta vėlesnė jų įsigaliojimo data. Valdybos sprendimus pasirašo posėdžio pirmininkas – meras arba kitas posėdžiui pirmininkavęs valdybos narys.

7. Pareikšti nepasitikėjimą valdybos nariais, išskyrus nepasitikėjimą meru ir mero pavaduotoju (pavaduotojais), gali 1/3 išrinktų tarybos narių. Valdybos nariai iš valdybos atleidžiami, jeigu už nepasitikėjimą balsuoja visų tarybos narių dauguma. Jeigu sprendimas atleisti atskirus valdybos narius iš pareigų dėl nepasitikėjimo nepriimamas, šis klausimas pakartotinai svarstomas savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka.

8. Valdybos įgaliojimai pasibaigia, kai į pirmąjį posėdį susirenka naujai išrinktos tarybos nariai. Iki naujos valdybos sudarymo jos įgaliojimus laikinai vykdo meras.

19 straipsnis. Valdybos įgaliojimai

1. Valdyba:

1) organizuoja savivaldybės biudžeto projekto rengimą, teikia jį ir biudžeto įvykdymo apyskaitą tvirtinti savivaldybės tarybai;

2) priima sprendimus dėl savivaldybės teritorijos raidos analizės, bendrųjų ilgalaikių socialinių, kultūrinių, ūkinių, investicinių, demografinių, nusikaltimų kontrolės ir prevencijos, ekologinių, sveikatos ir kitų programų projektų rengimo;

3) priima sprendimus dėl valstybės socialinių ir ekonominių programų tikslinių lėšų ir kitų valstybės fondų lėšų paskirstymo savivaldybės biudžetinėms įstaigoms;

4) vadovaudamasi įstatymais ir Vyriausybės nutarimais priima sprendimus dėl savivaldybės gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčio dydžio;

5) nagrinėja piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, ūkinės ir komercinės paskirties pastatus;

6) priima sprendimus dėl kompensacijų mokėjimo už valstybės išperkamus grąžintinus pastatus ar jų dalis ir kitus statinius;

7) savivaldybės tarybos nustatyta tvarka skirsto gautą labdarą, jeigu labdaros davėjas nenurodė konkretaus labdaros gavėjo;

8) priima savivaldybės gyventojams privalomus sprendimus sanitarijos, visuomenės sveikatos bei aplinkos apsaugos klausimais ir skelbia juos spaudoje;

9) atlieka įstatymų nustatytas teritorijų planavimo funkcijas, savivaldybės tarybos pavedimu tvirtina specialiuosius ir detaliuosius planus;

10) vadovaudamasi atitinkamais savivaldybės biudžeto straipsniais priima sprendimus dėl socialinės ir gamybinės infrastruktūros objektų projektavimo ir statybos, paveda savivaldybės administracijai atlikti šių darbų užsakovo funkcijas, nustato šių objektų eksploatavimo tvarką;

11) pagal patvirtintą biudžetą priima sprendimus dėl socialinio būsto fondo formavimo (statybos, pirkimo ir t. t.) bei būsto suteikimo;

12) priima sprendimus dėl piliečių, turinčių teisę į valstybės paramą gyvenamajam būstui įsigyti, eilių sudarymo bei tvarkymo ir dėl savivaldybės gyvenamųjų patalpų nuomos savivaldybės tarybos patvirtinta tvarka;

13) teikia savivaldybės tarybai pasiūlymus steigti įmones ir iš savivaldybės biudžeto išlaikomas įstaigas, šeimynas, jas pertvarkyti, reorganizuoti ir likviduoti;

14) savivaldybės tarybos nustatyta tvarka priskiria savivaldybės kontroliuojamoms įmonėms bei įstaigoms valdyti patikėjimo teise savivaldybės nekilnojamąjį turtą, prireikus perduoda šį turtą iš vienos savivaldybės įstaigų bei įmonių kitoms;

15) mero siūlymu ir atsižvelgdama į įstatymų patvirtintą sąrašą sprendžia politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių steigimo klausimą, nustato jų skaičių;

16) nustato savivaldybės tarnautojų skaičių ir atlieka kitas personalo valdymo funkcijas, priskirtas valdybai pagal Valstybės tarnybos įstatymą;

17) ne rečiau kaip kartą per metus arba prireikus atsiskaito už savo veiklą savivaldybės tarybai.

18) priima sprendimus dėl žemės ūkio produkcijos valstybinio supirkimo kvotų paskirstymo;

19) priima sprendimus dėl kanopinių žvėrių žemės ūkiui padarytos žalos;

20) priima sprendimus dėl melioracijos ir hidrotechnikos įrenginių eksploatavimo ir dirvų kalkinimo.

2. Valdybos darbo tvarką reglamentuoja savivaldybės tarybos veiklos reglamentas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-633](#), 2001-12-10, Žin., 2001, Nr. 110-3984 (2001-12-29), įsigalioja nuo 2002-04-01

Nr. [IX-839](#), 2002-04-09, Žin., 2002, Nr. 43-1604 (2002-04-26)

20 straipsnis. Meras, mero pavaduotojas

1. Savivaldybės taryba savo įgaliojimų laikui iš tarybos narių renka merą ir mero siūlymu skiria vieną ar kelis mero pavaduotojus. Savivaldybės taryba gali nuspręsti, kad mero pavaduotojas pareigas atlieka visuomeniniais pagrindais. Meras renkamas, o mero pavaduotojas skiriamas slaptu balsavimu. Laikoma, kad meras išrinktas, o mero pavaduotojas paskirtas, jeigu už jų kandidatūras balsavo visų tarybos narių dauguma. Su meru darbo sutartis nesudaroma.

2. Meras, mero pavaduotojas prieš terminą netenka savo įgaliojimų savivaldybės tarybos sprendimu, jeigu už tai balsuoja visų tarybos narių dauguma:

1) Vyriausybės arba valstybės kontrolės institucijos siūlymu už įstatymų ar kitų teisės aktų pažeidimus, dėl kurių padaryta esminės žalos valstybės ar savivaldybės interesams bei nuosavybei;

2) kai dėl laikino nedarbingumo nedarbia daugiau kaip šimtą dvidešimt kalendorinių dienų iš eilės arba daugiau kaip šimtą keturiasdešimt dienų per paskutinius dvylika mėnesių;

3) kai pateikia atsistatydinimo prašymą.

3. Meras, mero pavaduotojas taip pat netenka savo įgaliojimų prieš terminą, jeigu ne mažiau kaip 1/3 visų tarybos narių pareiškia nepasitikėjimą jais, savivaldybės taryba priima sprendimą atleisti merą, mero pavaduotoją ir už tokį sprendimą balsavo ne mažiau kaip 1/2 visų tarybos narių. Jeigu sprendimas atleisti merą, mero pavaduotoją dėl nepasitikėjimo nepriimamas, šį klausimą pakartotinai svarstyti galima tik po pusės metų.

4. Mero pavaduotojas mero teikimu prieš terminą netenka savo įgaliojimų, jeigu už tai balsuoja visų tarybos narių dauguma.

5. Mero, mero pavaduotojo įgaliojimai nutrūksta, jeigu jie netenka tarybos nario mandato.

6. Pasibaigus savivaldybės tarybos įgaliojimams, šios tarybos išrinkto mero bei mero pavaduotojo įgaliojimai baigiasi, kai naujai išrinkta savivaldybės taryba išrenka merą. Jeigu meras atsisako eiti pareigas iki to laiko, kol naujai išrinkta savivaldybės taryba išrinks merą, laikoma, kad jis

atsistatydino savo noru, ir jam išeitinė pašalpa nemokama. Šiuo atveju savivaldybės taryba mero pareigas laikinai eiti paveda vienam naujai išrinktos tarybos nariui.

7. Po savo kadencijos pabaigos meras bei mero pavaduotojas, jeigu neišrenkamas meru ar nepaskiriamas mero pavaduotoju, turi teisę Vyriausybės nustatyta tvarka grįžti į iki išrinkimo tarybos nariais eitas pareigas, o kai tokios galimybės nėra, – į kitas to paties lygio ir kategorijos pareigas, jeigu eitos pareigos pagal teisės aktus priskiriamos karjeros valstybės tarnautojų pareigoms. Jeigu šie asmenys iki išrinkimo tarybos nariais tokių pareigų nėjo, jiems išmokama 3 mėnesių jų vidutinio darbo užmokesčio dydžio kompensacija. Ji išmokama per 3 mėnesius lygiomis dalimis kas mėnesį. Jeigu asmuo pradeda eiti pareigas valstybės tarnyboje anksčiau negu po 3 mėnesių, likusi neišmokėta kompensacijos dalis nemokama. Jeigu šie asmenys mero ir mero pavaduotojo pareigas ėjo mažiau kaip vienerius metus iki kadencijos pabaigos, jiems išmokama 1 mėnesio jų vidutinio darbo užmokesčio dydžio kompensacija. Nutrūkus mero bei mero pavaduotojo įgaliojimams prieš terminą, kai jiems nepasitikėjimą pareiškia ne mažiau kaip 1/3 tarybos narių ir už tokį sprendimą balsavo ne mažiau kaip 1/2 visų tarybos narių, jiems išmokama 2 mėnesių jų vidutinio darbo užmokesčio dydžio kompensacija.

8. Mero ir mero pavaduotojo darbo užmokestį pagal įstatymų nustatytus koeficientus tvirtina savivaldybės taryba.

9. Meras ir mero pavaduotojas negali dirbti kitose institucijose, įstaigose, įmonėse ir organizacijose bei gauti kito atlyginimo, išskyrus atlyginimą už mokslinę, pedagoginę ar kūrybinę veiklą.

10. Mero pavaduotojas pirmininkauja savivaldybės tarybos ar valdybos posėdžiui, kai priimant sprendimą meras negali dalyvauti.

11. Merui, mero pavaduotojui Darbo sutarties įstatymas, taip pat darbo įstatymų nuostatos, reglamentuojančios drausminių nuobaudų skyrimą, netaikomi.

12. Savo įgaliojimų laikui meras gali turėti politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų. Jų skaičių nustato valdyba.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-426](#), 2001-07-05, *Žin.*, 2001, Nr. 64-2323 (2001-07-25)

21 straipsnis. Mero, mero pavaduotojo įgaliojimai

1. Meras yra atskaitingas savivaldybės tarybai ir bendruomenei už savivaldybės veiklą. Meras:

1) nustato ir sudaro savivaldybės tarybos bei valdybos posėdžių darbotvarkes bei teikia sprendimų projektus, šaukia savivaldybės tarybos posėdžius ir jiems pirmininkauja, koordinuoja savivaldybės tarybos komitetų ir komisijų veiklą, pasirašo savivaldybės tarybos, valdybos sprendimus ir posėdžių, kuriems pirmininkavo, protokolus;

2) atstovauja pats arba įgalioja kitus asmenis atstovauti savivaldybei teisme, bendradarbiaujant su kitomis savivaldybėmis, valstybės ar užsienio valstybių institucijomis, kitais juridiniais ir fiziniais asmenimis;

3) atstovauja savivaldybei Regiono plėtros taryboje ir turi sprendžiamojo balso teisę sudarant ir įgyvendinant regiono plėtros programą;

4) siūlo savivaldybės tarybai mero pavaduotojo (pavaduotojų), valdybos narių ir komisijų pirmininkų kandidatūras, taip pat gali siūlyti atleisti juos iš pareigų;

5) atsižvelgdamas į savivaldybės administratoriaus teikimą, tvirtina savivaldybės administracijos padalinių nuostatus, padalinių etatus, neviršydamas darbo užmokesčiui skirtų lėšų ir valdybos nustatyto savivaldybės administracijos tarnautojų skaičiaus;

6) administruoja savivaldybės asignavimus, organizuoja savivaldybės biudžeto vykdymą ir atsako už savivaldybės ūkinę bei finansinę veiklą arba įgalioja visa tai daryti savivaldybės administratorių;

7) per savivaldybės administratorių vadovauja savivaldybės administracijos struktūriniams ir struktūriniams teritoriniams padaliniais;

8) Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka skiria ir atleidžia turimus politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojus;

9) kartu su atitinkamomis valstybės institucijomis ir įstaigomis rengia bei įgyvendina prevencines priemones ir gelbėja gyventojus įvykusių katastrofų, stichinių nelaimių, epidemijų, užkrečiamųjų ligų atvejais, likviduoja jų padarinius, rūpinasi nusikaltimų kontrolės ir prevencijos programų įgyvendinimu bei aplinkos būkle savivaldybės teritorijoje;

10) gavęs savivaldybės tarybos pritarimą, sudaro savivaldybės bendradarbiavimo su valstybės institucijomis, kitomis savivaldybėmis bei užsienio institucijomis sutartis;

11) rūpinasi viešąja tvarka ir gyventojų rimtimi;

12) organizuoja migracijos procesų tyrimą ir analizę, kartu su teritorinėmis darbo biržomis rūpinasi gyventojų užimtumu, jų kvalifikacijos kėlimu ir perkvalifikavimu bei viešųjų darbų organizavimu;

13) atsako už valstybinės kalbos vartojimo kontrolę;

14) įstatymų nustatyta tvarka išduoda statinių projektavimo sąlygų sąvadus, statybos leidimus bei vykdo statinių naudojimo priežiūrą arba nustatyta tvarka įgalioja tai daryti savivaldybės administratorių ar kitą savivaldybės administracijos tarnautoją;

15) organizuoja pirminę asmens ir visuomenės sveikatos priežiūrą, ligonių, invalidų ir senelių slaugą ir rūpybą, išduoda rekomendacijas pirminės sveikatos priežiūros įstaigoms dėl farmacinės veiklos;

16) sudaro ir tvirtina naujokų šaukimo ir šauktinių medicinos ekspertizės komisijas;

17) organizuoja vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų bendrąjį lavinimą, ikimokyklinį vaikų ugdymą, vaikų ir jaunimo papildomą ugdymą;

18) organizuoja socialinių paslaugų ir kitos socialinės paramos teikimą, atsako už neįgalių gyventojų (invalidų, visiškos negalios invalidų) socialinę integraciją;

19) rūpinasi gyventojų bendrosios kultūros ugdymu, etnokultūros puoselėjimu, nekilnojamųjų kultūros vertybių apsauga;

20) atlieka įstatymų jam priskirtas funkcijas ir įgaliojimus;

21) ne rečiau kaip kartą per metus atsiskaito rinkėjams už savivaldybės tarybos ir valdybos veiklą.

2. Meras atsakingas už valstybinių (perduotų savivaldybėms) funkcijų įgyvendinimą.

3. Mero sprendimai įforminami potvarkiais.

4. Mero pavaduotojas atlieka savivaldybės tarybos nustatytas funkcijas ir mero pavedimus.

Kai meras negali eiti pareigų, mero pavaduotojas atlieka visas jo pareigas, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 4 ir 8 punktuose numatytus įgaliojimus. Mero veiklą ir jo pavadavimo procedūrą reglamentuoja savivaldybės tarybos veiklos reglamentas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, *Žin.*, 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

Nr. [IX-585](#), 2001-11-08, *Žin.*, 2001, Nr. 99-3519 (2001-11-28), *įsigalioja nuo 2002-01-01*

Nr. [IX-633](#), 2001-12-10, *Žin.*, 2001, Nr. 110-3984 (2001-12-29), *įsigalioja nuo 2002-04-01*

PENKTASIS SKIRSNIS SAVIVALDYBĖS TARYBOS NARIAI

22 straipsnis. Tarybos nario statusas

1. Tarybos narys yra Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo nustatyta tvarka gyventojų išrinktas savivaldybės bendruomenės atstovas. Naujai išrinktos tarybos nario įgaliojimai prasideda, o ankstesnės kadencijos tarybos nario įgaliojimai baigiasi nuo tos dienos, kurią naujai išrinkta savivaldybės taryba susirenka į pirmąjį posėdį.

2. Tarybos narys turi savivaldybės tarybos nario pažymėjimą. Šį pažymėjimą įteikia apygardos rinkimų komisijos pirmininkas, o jeigu asmuo tarybos nariu tampa vietoj netekusio mandato tarybos nario, – meras.

3. Draudžiama tarybos narį persekioti už balsavimą ar pareikštą nuomonę savivaldybės tarybos ar jos komitetų posėdžiuose. Už asmens įžeidimą ar šmeižtą, už asmens garbę ir orumą žeminančios ir tikrovės neatitinkančios informacijos paskleidimą tarybos narys gali būti traukiamas atsakomybėn bendra tvarka.

4. Tarybos nario pareigas ir teises nustato šis įstatymas ir savivaldybės tarybos veiklos reglamentas.

23 straipsnis. Tarybos nario pareigos

Tarybos narys privalo:

1) dalyvauti savivaldybės tarybos posėdžiuose;

2) būti vieno (be Kontrolės komiteto) komiteto nariu;

3) dalyvauti komiteto, kurio narys jis yra, posėdžiuose;

4) nebalsuoti savivaldybės tarybos ir jos komitetų posėdžiuose, kai jo balsavimas svarstomu klausimu prieštarauja Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymui;

5) ne rečiau kaip vieną kartą per metus atsiskaityti rinkėjams savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka.

24 straipsnis. Tarybos nario teisės

Tarybos narys turi teisę:

1) šio įstatymo nustatyta tvarka rinkti ir būti išrinktas į pareigas savivaldybės institucijose;

2) savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka siūlyti savivaldybės tarybai svarstyti klausimus, rengti savivaldybės tarybos sprendimų projektus, iš savivaldybės administracijos ar kitų savivaldybės įstaigų ir organizacijų gauti su savivaldybės taryboje nagrinėjamais klausimais susijusią informaciją, dalyvauti diskusijose svarstomais klausimais, raštu ir žodžiu pateikti pastabas dėl savivaldybės tarybos sprendimų projektų, dėl savivaldybės tarybos darbo tvarkos ir kt., savivaldybės tarybos posėdžio metu klausti pranešėjus, pasisakyti dėl vedimo tvarkos, kreiptis su paklausimais į savivaldybės institucijų, savivaldybės administracijos, kitų savivaldybės įstaigų, įmonių ir organizacijų, taip pat valstybės institucijų, kurios veikia savivaldybės teritorijoje, vadovus ir tarnautojus;

3) dalyvauti ir pasisakyti komitetų ir komisijų posėdžiuose, taip pat valdybos posėdžiuose, kuriuose svarstomi jo pateikti klausimai;

4) jungtis į frakcijas savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka;

5) gauti iš savivaldybės administracijos vietą posėdžiui, techninę pagalbą ir priemones tarybos nario įgaliojimams vykdyti.

25 straipsnis. Tarybos nario įgaliojimų netekimas prieš terminą

Tarybos narys įgaliojimų netenka prieš terminą:

1) jeigu pagal įstatymą savivaldybės teritorijoje laikinai įvestas tiesioginis valdymas;

2) Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu pagal Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymą.

26 straipsnis. Kompensacijos tarybos nariams

1. Tarybos nariams už laiką, praleistą savivaldybės tarybos, komitetų, komisijų, valdybos posėdžiuose, taip pat už laiką, praleistą vykdant savivaldybės tarybos nario pareigas, mokama kompensacija. Ši kompensacija apskaičiuojama pagal skelbiamą Lietuvos ūkio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (VMDU) dydį atsižvelgiant į faktiškai sugaištą laiką, kurio trukmė patvirtinama savivaldybės tarybos veiklos reglamente nustatyta tvarka. Tarybos nariai, dirbantys valstybės ir savivaldybių įstaigose, negali gauti kompensacijos už savivaldybės taryboje sugaištą laiką, jeigu už tą patį laiką jie gavo atlyginimą pagrindinėje darbovietėje. Tarybos nariui su jo veikla susijusioms kanceliarijos, pašto, telefono, transporto išlaidoms kas mėnesį gali būti mokama išmoka, kurios dydis patvirtinamas tarybos veiklos reglamente nustatyta tvarka.

2. Jeigu pagal mero potvarkį tarybos narys atstovauja savivaldybei už savivaldybės ribų, savivaldybės administracija Vyriausybės nustatyta tvarka apmoka jam komandiruočių išlaidas.

3. Savivaldybės tarybos, komitetų ir valdybos posėdžių laiku, taip pat kitais savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatytais atvejais tarybos narys atleidžiamas nuo tiesioginio darbo ar pareigų bet kurioje institucijoje, įstaigoje, įmonėje ar organizacijoje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-839](#), 2002-04-09, *Žin.*, 2002, Nr. 43-1604 (2002-04-26)

ŠEŠTASIS SKIRSNIS SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS INSTITUCIJA

27 straipsnis. Savivaldybės kontrolierius, savivaldybės kontrolieriaus tarnyba

1. Savivaldybės kontrolierius yra savivaldybės kontrolės institucija, tiesiogiai kontroliuojanti savivaldybės biudžeto naudojimą bei atliekanti vidaus audito funkcijas savivaldybėje. Ši institucija atskaitinga savivaldybės tarybai ir nesusijusi su savivaldybės tarybos įgaliojimų pabaiga.

2. Savivaldybės kontrolės institucijos funkcijoms įgyvendinti savivaldybės kontrolieriaus teikimu savivaldybės taryba gali steigti (o kai savivaldybės gyventojų skaičius viršija 30 tūkstančių gyventojų, privalo steigti) savivaldybės kontrolieriaus tarnybą. Jai vadovauja savivaldybės kontrolierius.

3. Savivaldybės kontrolierius skiriamas į pareigas Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka atviro konkurso būdu 5 metams. Pasibaigus kadencijai, savivaldybės kontrolierius gali pakartotinai dalyvauti konkurse į tas pačias pareigas naujam terminui. Kadencijų skaičius tam pačiam asmeniui neribojamas.

4. Pretendentų į savivaldybės kontrolieriaus pareigas atrankos komisiją, į kurią savo atstovą deleguoja Finansų ministerija, tvirtina savivaldybės taryba. Priėmimo į savivaldybės kontrolieriaus pareigas konkursą teisės aktų nustatyta tvarka organizuoja meras arba savivaldybės tarybos įgaliotas kitas asmuo, o sprendimą dėl savivaldybės kontrolieriaus paskyrimo į pareigas priima savivaldybės taryba.

5. Savivaldybės taryba gali nepripažinti konkurso rezultatų, jeigu konkursas vyko pažeidžiant teisės aktų nustatytą tvarką. Tokiu atveju konkursas organizuojamas iš naujo.

6. Savivaldybės kontrolierius privalo turėti aukštąjį išsilavinimą ir ne mažesnę kaip trejų metų darbo stažą finansų, ekonomikos, kontrolės arba viešojo administravimo srityse.

7. Savivaldybės kontrolieriaus ir savivaldybės kontrolieriaus tarnybos veiklos nuostatus tvirtina savivaldybės taryba. Be to, taryba nustato savivaldybės kontrolieriaus tarnybos (jeigu ji steigiamą) darbo užmokesčio fondą ir, vadovaudamasi įstatymų nustatytais koeficientais, tvirtina savivaldybės kontrolieriaus atlyginimą.

8. Savivaldybės kontrolierius gali būti savivaldybės tarybos sprendimu atleistas iš pareigų iki kadencijos pabaigos Valstybės tarnybos įstatymo numatytais pagrindais.

9. Savivaldybės kontrolieriaus, taip pat savivaldybės kontrolieriaus tarnybos (jeigu ji steigiamą) finansinį, ūkinį bei materialinį aptarnavimą atlieka savivaldybės administracija. Savivaldybės taryba nustato atskirą savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) išlaidų sumą. Savivaldybės kontrolierius (savivaldybės kontrolieriaus tarnyba) turi savo antspaudą.

10. Savivaldybės kontrolierius (savivaldybės kontrolieriaus tarnyba) savo veikloje vadovaujasi įstatymais, Vyriausybės patvirtintais Valstybės institucijos vidaus audito tarnybos nuostatais, Nacionaliniais valstybinio sektoriaus vidaus audito standartais ir savivaldybės tarybos patvirtintais savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) veiklos nuostatais. Savivaldybės kontrolieriui (savivaldybės kontrolieriaus tarnybai) vidaus audito klausimais metodiškai vadovauja Finansų ministerija.

11. Savivaldybės kontrolieriaus, taip pat savivaldybės kontrolieriaus tarnybos tarnautojų statusą nustato Valstybės tarnybos ir šis įstatymas.

12. Savivaldybės kontrolierius, taip pat savivaldybės kontrolieriaus tarnybos tarnautojai negali būti savivaldybės, kurioje jie dirba, tarybos nariais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. IX-519, 2001-09-25, Žin., 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

28 straipsnis. Savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolieriaus tarnybos) kompetencija

1. Savivaldybės kontrolierius (savivaldybės kontrolieriaus tarnyba) prižiūri, ar teisėtai, tikslingai ir efektyviai naudojamos savivaldybės biudžeto lėšos, kitas savivaldybės turtas ir savivaldybei perduotas valstybės turtas.

2. Savivaldybės kontrolierius:

1) tvirtina savivaldybės kontrolieriaus tarnybos (jeigu ji steigiamą) pareigybių sąrašą, Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka priima į tarnybą ir atleidžia iš jos tarnautojus, atlieka kitas Valstybės tarnybos įstatymo jam, kaip įstaigos vadovui, priskirtas funkcijas;

2) organizuoja savivaldybės tarybos patvirtinto metinio savivaldybės kontrolės tarnybos patikrinimų plano vykdymą;

3) savo iniciatyva, savivaldybės tarybos ar mero rašytiniu pavedimu atlieka arba organizuoja tikslinius patikrinimus bei revizijas savivaldybės administracijoje (struktūriniuose ir struktūriniuose teritoriniuose padaliniuose), savivaldybės biudžetinėse ir viešosiose įstaigose bei savivaldybės kontroliuojamose įmonėse;

4) valstybės kontrolieriaus, jo pavaduotojų arba Valstybės kontrolės skyrių vadovų prašymu dalyvauja arba paveda tarnybos tarnautojams dalyvauti Valstybės kontrolės organizuojamuose tiksliniuose patikrinimuose bei revizijose savivaldybės institucijose ir įstaigose bei savivaldybės kontroliuojamose įmonėse;

5) nustato tarnybos tarnautojų užduotis ir jų atlikimo metodus;

6) teikia savivaldybės administratoriui bei tikrinamų įstaigų ir įmonių vadovams išvadas bei pasiūlymus dėl patikrinimų metu konstatuotų trūkumų pašalinimo ir reikalauja iš jų informacijos apie tokių trūkumų pašalinimą ir pasiūlymų vykdymą. Savivaldybės administratorius bei tikrinamų įstaigų ar įmonių vadovai per mėnesį nuo teikimo gavimo dienos privalo pateikti informaciją savivaldybės kontrolieriui dėl patikrinimų metu konstatuotų trūkumų pašalinimo bei pasiūlymų vykdymo;

7) tikrinimų išvadas teikia savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui ir merui, o išvadas dėl savivaldybės biudžeto vykdymo, dėl kitų savivaldybės lėšų ir turto naudojimo – ir savivaldybės tarybai;

8) yra atsakingas už savivaldybės finansinių išteklių bei turto naudojimo patikrinimų atlikimą arba organizavimą;

9) patikrinimo metu nustatęs nusikaltimo požymių, medžiagą perduoda teisėsaugos institucijoms;

10) priima sprendimus dėl savivaldybės kontrolieriaus tarnybos gaunamų gyventojų skundų ar pareiškimų nagrinėjimo;

11) pagal Seimo kontrolierių prašymus teikia jiems reikalingą informaciją;

12) pagal kompetenciją leidžia įsakymus;

13) kiekvienais metais iki savivaldybės biudžeto patvirtinimo pateikia savivaldybės tarybai veiklos ataskaitą, o kai savivaldybės taryba ar Kontrolės komitetas reikalauja, – teikia prašomą informaciją nustatytais terminais;

14) ne rečiau kaip 2 kartus per metus pateikia Finansų ministerijai (jos nustatytais terminais ir tvarka) informaciją apie Europos Sąjungos struktūrinių fondų bei kitų lėšų, skiriamų iš Europos Sąjungos, naudojimą savivaldybėje.

3. Savivaldybės kontrolieriaus tarnybos (jeigu ji steigama) tarnautojai:

1) kontrolieriaus pavedimu atlieka planinius ir tikslinius patikrinimus bei revizijas savivaldybės administracijoje, jos padaliniuose, savivaldybės biudžetinėse ir viešosiose įstaigose bei savivaldybės kontroliuojamose įmonėse;

2) tikrina savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo teisėtumą visose, nepaisant jų statuso, įstaigose, įmonėse bei organizacijose, kurioms tos lėšos skirtos;

3) pagal kompetenciją Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka nagrinėja gyventojų skundus ir pareiškimus. Anoniminiai skundai ar pareiškimai nagrinėjami, jeigu taip nusprendžia savivaldybės kontrolierius;

4) Administracinių teisės pažeidimų kodekso nustatytais atvejais surašo administracinių teisės pažeidimų protokolus ir juos teikia nagrinėti įstatymų nustatyta tvarka savivaldybės Administracinei komisijai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, *Žin.*, 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

SEPTINTASIS SKIRSNIS

SAVIVALDYBĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTAIGOS, JŲ SUDARYMAS IR ĮGALIOJIMAI

29 straipsnis. Savivaldybės administracija, administratorius

1. Savivaldybės administracija yra savivaldybės įstaiga, kurią sudaro struktūriniai, struktūriniai teritoriniai padaliniai – seniūnijos ir į struktūrinius padalinius neįeinantys viešojo administravimo bei paslaugų valstybės tarnautojai (išskyrus politinio (asmeninio) pasitikėjimo tarnautojus). Savivaldybės administracijos struktūrą, jos veiklos nuostatus ir darbo užmokesčio fondą mero teikimu tvirtina arba keičia savivaldybės taryba, o etatus, didžiausią leistiną darbuotojų skaičių savivaldybės administratoriaus teikimu tvirtina valdyba. Savivaldybės administracijos įgaliojimai nesusiję su savivaldybės tarybos įgaliojimų pabaiga. Savivaldybės administracija turi sąskaitų bankuose ir antspaudą su savivaldybės herbu. Savivaldybės administracijos struktūriniai ir struktūriniai teritoriniai padaliniai – seniūnijos taip pat gali turėti sąskaitų bankuose.

2. Savivaldybės administratorius yra savivaldybės administracijos vadovas – viešojo administravimo valstybės tarnautojas – įstaigos vadovas, atsakingas ir atskaitingas savivaldybės tarybai ir merui. Savivaldybės administratoriaus skyrimo ir atleidimo tvarką nustato šis ir Valstybės tarnybos įstatymai.

3. Savivaldybės administratorius skiriamas į pareigas Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka atviro konkurso būdu 5 metams. Pasibaigus kadencijai, savivaldybės administratorius gali

pakartotinai dalyvauti konkurse į tas pačias pareigas naujam terminui. Kadencijų skaičius tam pačiam asmeniui neribojamas.

4. Pretendentų į savivaldybės administratoriaus pareigas atrankos komisiją, į kurią savo atstovą deleguoja Vidaus reikalų ministerija, tvirtina savivaldybės taryba. Priėmimo į savivaldybės administratoriaus pareigas konkursą teisės aktų nustatyta tvarka organizuoja meras arba kitas savivaldybės tarybos įgaliotas asmuo. Sprendimą dėl savivaldybės administratoriaus paskyrimo į pareigas priima savivaldybės taryba.

5. Savivaldybės taryba gali nepripažinti konkurso rezultatų, jeigu konkursas vyko pažeidžiant teisės aktų nustatytą tvarką ir sąlygas. Tokiu atveju konkursas organizuojamas iš naujo.

6. Savivaldybės administracija:

1) savivaldybės teritorijoje organizuoja ir kontroliuoja savivaldybės institucijų sprendimų įgyvendinimą arba pati juos įgyvendina;

2) įgyvendina įstatymus ir Vyriausybės nutarimus, nereikalaujančius savivaldybės institucijų sprendimų;

3) įstatymų nustatyta tvarka organizuoja savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų bei kitų piniginių išteklių buhalterinės apskaitos tvarkymą, organizuoja ir kontroliuoja savivaldybės turto valdymą ir naudojimą;

4) administruoja viešųjų paslaugų teikimą;

5) rengia savivaldybės institucijų sprendimų ir potvarkių projektus;

6) techniškai aptarnauja merą, kitas savivaldybės institucijas ir tarybos narius, kai šie vykdo savo įgaliojimus.

7. Savivaldybės administratorius:

1) atsako už vidaus administravimą savivaldybės administracijoje;

2) administruoja asignavimus, tarybos skirtus savivaldybės administracijai;

3) gavęs mero įgaliojimus, administruoja savivaldybės biudžeto asignavimus, organizuoja savivaldybės biudžeto vykdymą ir atsako už savivaldybės ūkinę bei finansinę veiklą;

4) organizuoja savivaldybės administracijos darbą;

5) padeda merui rengti savivaldybės institucijų posėdžius, juose dalyvauja ir, kai posėdžio pirmininkas leidžia, gali pasisakyti, rūpinasi, kad būtų rašomi ir saugomi posėdžių protokolai, nustatyta tvarka skelbiami ir išsiuntinėjami savivaldybės institucijų sprendimai, mero potvarkiai;

6) atsako už savivaldybės tarybos, valdybos sprendimų ir mero potvarkių įgyvendinimą;

7) Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka skiria ir atleidžia valstybės viešojo administravimo ir paslaugų tarnautojus ir viešąsias paslaugas teikiančių įstaigų vadovus, koordinuoja ir kontroliuoja jų darbą, atlieka kitas Valstybės tarnybos įstatymo jam priskirtas personalo valdymo funkcijas;

8) organizuoja savivaldybės viešojo administravimo institucijų tarnautojų mokymą bei tobulinimąsi;

9) pagal įgaliojimus savivaldybės reikalais gali kreiptis į valstybinio administravimo subjektus, leisti įsakymus, privalomus savivaldybės administracijos struktūriniams bei struktūriniams teritoriniams padaliniais ir į struktūrinius padalinius neįeinantiems viešojo administravimo bei paslaugų valstybės tarnautojams.

8. Savivaldybės tarnautojų teisinius santykius reglamentuoja Valstybės tarnybos įstatymas. Savivaldybės administracijos karjeros ir paslaugų valstybės tarnautojai atskaitingi savivaldybės administratoriui, o politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai – merui.

9. Kai savivaldybės teritorijoje laikinai įvedamas tiesioginis valdymas, savivaldybės administratorius yra pavaldus ir atskaitingas Vyriausybės įgaliotiniui.

10. Savivaldybės administracijos tarnautojai negali būti savivaldybės, kurioje jie dirba, tarybos nariais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, Žin., 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

30 straipsnis. Seniūnija ir seniūnas

1. Seniūnija yra savivaldybės administracijos struktūrinis teritorinis padalinys, veikiantis tam tikroje savivaldybės teritorijos dalyje. Seniūnijos aptarnaujamos teritorijos ribas savo sprendimu nustato savivaldybės taryba. Seniūnijų skaičių taip pat nustato savivaldybės taryba.

2. Seniūnijai vadovauja seniūnas. Jį konkurso būdu (palanki gyventojų nuomonė laikoma kandidato privalumu) skiria ir atleidžia savivaldybės administratorius, vadovaudamasis Valstybės tarnybos įstatymu.

3. Seniūnija gali turėti sąskaitą banke.

4. Seniūnijoje iš gyvenamųjų vietovių bendruomenės atstovų gali būti sudaroma patariamoji visuomeniniais pagrindais dirbanti seniūnijos taryba. Jos nuostatus tvirtina meras pagal vidaus reikalų ministro patvirtintus pavyzdinius nuostatus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, *Žin.*, 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

31 straipsnis. Seniūnijos ir seniūno funkcijos

1. Seniūnijos veiklą reglamentuoja savivaldybės mero patvirtinti seniūnijos veiklos nuostatai.

2. Seniūnija:

1) administruoja jai priskirtų viešųjų paslaugų teikimą;

2) prireikus įvertina atskirų šeimų (asmenų) gyvenimo sąlygas ir praneša atitinkamiems savivaldybės administravimo subjektams bei administratoriui dėl socialinės paramos teikimo joms (jiems) reikalingumo;

3) gali organizuoti socialinės paramos teikimą ir pašalpų mokėjimą;

4) organizuoja seniūnijai priskirtą teritoriją ir kapinių priežiūrą;

5) organizuoja viešuosius darbus;

6) tvarko namų ūkio knygas kaimo vietovėse;

7) neviršydamą įgaliojimų, renka statistinius duomenis ir teikia juos teritorinėms statistikos įstaigoms;

8) renka ir nustatyta tvarka teikia savivaldybės administracijos padaliniais duomenis, reikalingus mokyklinio amžiaus (iki 16 metų) vaikų apskaitai;

9) išduoda seniūnijai priskirtos teritorijos gyventojams šeimos sudėtį, gyvenamąją vietą ir kitokias faktinę padėtį patvirtinančias pažymas, išskyrus atvejus, kai tai pagal teisės aktus turi būti patvirtinta kitais dokumentais;

10) kaimo gyvenamosiose vietovėse – išduoda leidimus laidoti;

11) teikia merui ir savivaldybės administratoriui pasiūlymus dėl savivaldybės struktūrinių padalinių tarnautojų ir savivaldybės įstaigų vadovų veiklos seniūnijai priskirtoje teritorijoje tobulinimo, vietinės reikšmės kelių, gyvenviečių gatvių, šaligatvių ir aikščių tvarkymo, vietinio susisiekimo transporto organizavimo, savivaldybei nuosavybės teise priklausančių pastatų ir statinių remonto, paminklų priežiūros, viešųjų paslaugų teikimo gyventojams organizavimo;

12) mero pavedimu rengia ir teikia savivaldybės tarybos bei valdybos sprendimų ir mero potvarkių projektus seniūnijos veiklos klausimais, kontroliuoja jų vykdymą;

13) šaukia seniūnijai priskirtos teritorijos gyventojų sueigas ir organizuoja gyventojų susitikimus su savivaldybės ir valstybės institucijų pareigūnais;

14) apibendrina gyvenamųjų vietovių bendruomenių atstovų pastabas bei pasiūlymus ir teikia juos savivaldybės institucijoms bei savivaldybės administratoriui. Konsultuoja gyvenamųjų vietovių bendruomenių atstovus ir teikia jiems informaciją apie savivaldybės institucijų ir savivaldybės administracijos bei valstybės institucijų veiklą savivaldybės teritorijoje. Seniūnas ar jo įgaliotas asmuo dalyvauja savivaldybės institucijų posėdžiuose, kai svarstomi su seniūnijai priskirtos teritorijos bendruomenės gyvenimu susiję klausimai.

3. Seniūnas:

1) atsako už seniūnijos vidaus vadybą;

2) administruoja asignavimus, skirtus seniūnijai;

3) kaimo gyvenamųjų vietovių seniūnijose ir miestuose, kuriuose nėra civilinės metrikacijos skyrių bei notaro biurų, registruoja gimimus bei mirtis, įstatymų nustatyta tvarka atlieka notarinius ir kitus veiksmus;

[3 dalies papildymas 4 punktu galioja iki 2003 m. sausio 1 d.]

4) įrašo duomenis apie piliečių, gyvenančių gyvenamosiose vietovėse, kuriose nėra migracijos tarnybų, nuolatinę gyvenamąją vietą į Lietuvos Respublikos piliečio pasą ir gyvenamosios vietos duomenų apskaitos dokumentus;

5) pagal kompetenciją sudaro sutartis.

4. Seniūnijos veiklos nuostatuose gali būti seniūnijoms pavestos ir kitos funkcijos, nepriskirtos kitiems savivaldybės administracijos struktūriniams padaliniais seniūnijai priskirtoje teritorijoje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-426](#), 2001-07-05, Žin., 2001, Nr. 64-2323 (2001-07-25)

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

ATSTOVAVIMAS GYVENAMŲJŲ VIETŲVIŲ BENDRUOMENĖMS

32 straipsnis. Gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovo statusas

1. Gyvenamosios vietovės ar kelių gyvenamųjų vietovių (kaimo ar kelių kaimų, miesto arba miestelio) bendruomenės gyventojai gali išsirinkti bendruomenės atstavą (atstovus).

2. Gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovas renkamas savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.

3. Pagrindinis gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovo uždavinys – rūpintis bendruomenės interesais ir atstovauti bendruomenei seniūnijoje, prireikus – ir savivaldybės institucijose bei savivaldybės teritorijoje veikiančiose valstybės įstaigose, taip pat supažindinti seniūnijos, kuriai priskirta bendruomenės teritorija, seniūną apie viešus bendruomenės reikalus. Jeigu reikalai susiję su seniūno veikla, gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovas gali apie juos pranešti merui.

4. Gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovas pareigas atlieka visuomeniniais pagrindais.

33 straipsnis. Gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovo teisės ir pareigos

1. Gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovas:

1) atstovauja bendruomenės interesams seniūnijoje, savivaldybės institucijose ir savivaldybės teritorijoje veikiančiose valstybės įstaigose;

2) teikia informaciją atstovaujamos bendruomenės gyventojams apie savivaldybės institucijų, savivaldybės administracijos ir jos padalinių, kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų, apskrities viršininko administracijos ir jos padalinių bei Vyriausybės atstovo funkcijas, jų darbo laiką ir darbo tvarką;

3) skatina bendruomenę prižiūrėti gyvenamosios vietovės teritoriją (kelius, gatves, aikštes, kapines ir kitus infrastruktūros objektus), plėtoti bei organizuoti kaimo (miesto, miestelio) kultūrinį ir sportinį gyvenimą;

4) prireikus organizuoja gyventojų apklausas ir gyventojų susitikimus su tarybos nariais, seniūnu, savivaldybės administratoriumi arba šio įgaliotu atstovu, kitais savivaldybės bei valstybės institucijų atstovais.

2. Gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovas turi teisę gauti informaciją apie savivaldybės institucijų, savivaldybės administracijos ir jos struktūrinių padalinių, kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų, apskrities viršininko administracijos ir jos padalinių, Vyriausybės atstovo funkcijas ir darbo laiką. Šią informaciją gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovui teikia seniūnijos, kuriai priskirta bendruomenės teritorija, seniūnas.

DEVINTASIS SKIRSNIS

TURTAS IR FINANSAI

34 straipsnis. Savivaldybių nuosavybė

1. Savivaldybių turto sandarą ir įsigijimo būdus, šio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Konstitucija, įstatymai, Vyriausybės nutarimai ir savivaldybių tarybų sprendimai.

2. Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijas, susijusias su savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu turtu, remdamasi įstatymais įgyvendina savivaldybės taryba.

3. Savivaldybės turtą savivaldybės įstaigos, organizacijos bei įmonės valdo ir naudoja patikėjimo teise Biudžetinių įstaigų, Valstybės ir savivaldybės įmonių, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ir kitų įstatymų bei savivaldybės tarybos sprendimų nustatyta tvarka.

4. Savivaldybės joms patikėjimo teise perduotą valstybės turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

35 straipsnis. Turtiniai santykiai, kai keičiamos savivaldybių teritorijų ribos

1. Kai steigama, likviduojama savivaldybė ar keičiamos jos teritorijos ribos, kitai savivaldybei perduodama ta savivaldybės nekilnojamojo turto dalis, kuri yra priskiriamoje teritorijoje. Kartu su perduodamu nekilnojamoju turtu perduodamas ir su juo susijęs turtas, finansiniai ir kitokie įsipareigojimai bei teisės. Kitas turtas ir skolos, įvertinus faktinę būklę bei savivaldybių siūlymus, paskirstomos savivaldybėms Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos sprendimu.

2. Dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytų pertvarkymų kilusius savivaldybių turtinius ginčus sprendžia teismas.

36 straipsnis. Savivaldybių finansiniai ištekliai ir jų panaudojimas

Savivaldybių finansinius išteklius sudaro:

- 1) pagal įstatymus ir kitus teisės aktus iš mokesčių gaunamos savivaldybių biudžetų pajamos;
- 2) pajamos iš savivaldybių turto (nuosavybės);
- 3) baudos, gautos įstatymų nustatyta tvarka;
- 4) vietinės rinkliavos;
- 5) savivaldybių biudžetinių įstaigų pajamos už teikiamas paslaugas;
- 6) pajamos už savivaldybių lėšų likučius einamosiose sąskaitose;
- 7) pajamos, gautos Vyriausybės nustatyta tvarka paskirsčius lėšas už parduotus ir išnuomotus ne žemės ūkio paskirčiai valstybinės žemės sklypus;
- 8) valstybės biudžeto dotacijos;
- 9) kitos įstatymų nustatytos pajamos;
- 10) negrąžintina finansinė parama (piniginės lėšos);
- 11) paskolos.

2. Savivaldybės dalį pajamų gauna iš mokesčių, kurių tarifus neviršydamos įstatymų numatytų dydžių, didina ar mažina savivaldybių tarybos.

3. Savivaldybių biudžetų lėšos gali būti naudojamos tik savivaldybių funkcijoms: savivaldybių tarybų patvirtintoms socialinėms ir ekonominėms bei kitoms programoms įgyvendinti, savivaldybių biudžetinėms įstaigoms išlaikyti ir viešųjų paslaugų teikimui organizuoti.

4. Savivaldybės arba jų vardu Lietuvos savivaldybių asociacija derina teisės akto, pagal kurį numatomas savivaldybių funkcijų, pajamų ir (ar) išlaidų pasikeitimas, projektą kartu su prie jo pridėtais finansiniais skaičiavimais.

5. Jeigu savivaldybių biudžetų pajamos ar išlaidos dėl valstybės institucijų priimtų aktų keičiasi, pasikeitusios sumos kompensuojamos atitinkamai iš Lietuvos valstybės ar savivaldybių biudžetų. Kompensuojamos sumos nustatomos Savivaldybių biudžeto pajamų metodikos įstatymo nustatyta tvarka. Jeigu kyla ginčas, galutinį sprendimą priima teismas.

6. Papildomos ir planą viršijančios biudžeto pajamos, gautos vykdant biudžetą, taip pat sutaupytos lėšos (išlaidos) lieka savivaldybėms.

7. Lėšos valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti skiriamos iš valstybės biudžeto arba valstybės piniginių fondų ir pervedamos savivaldybėms kaip specialioji dotacija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, *Žin.*, 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

37 straipsnis. Savivaldybės biudžeto rengimas ir kontrolė

1. Kiekviena savivaldybė turi savarankišką biudžetą. Savivaldybės biudžetas sudaromas ir tvirtinamas vieneriems biudžetiniams metams. Savivaldybių biudžetų rengimo, svarstymo ir tvirtinimo procedūrą nustato Biudžetinės sandaros įstatymas ir Vyriausybės nutarimu patvirtintos taisyklės.

2. Biudžetiniais metais savivaldybės taryba biudžetą gali tikslinti.

3. Savivaldybės biudžeto sudarymo pagrindas yra savivaldybės tarybos patvirtintos socialinės, ekonominės ir kitos programos bei savivaldybių funkcijoms įgyvendinti reikalingų lėšų skaičiavimai.

4. Savivaldybės turi sudaryti sąlygas gyventojams savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka svarstyti biudžeto projektą.

5. Savivaldybės finansų vidaus kontrolę atlieka savivaldybės kontrolierius.

6. Pasibaigus biudžetiniams metams, savivaldybės tarybos sprendimu gali būti atliekamas nepriklausomas finansų ir (ar) veiklos auditas. Jeigu nepriklausomas auditas atliekamas, audito

ataskaita turi būti viešai apsvaistyta savivaldybės tarybos posėdyje ne vėliau kaip iki atitinkamų biudžetinių metų rugsėjo 1 d.

7. Prireikus valstybės kontrolieriaus sprendimu Valstybės kontrolė gali atlikti savivaldybių biudžetų vykdymo, taip pat savivaldybių įstaigų bei savivaldybių kontroliuojamų įmonių ūkinės ir finansinės veiklos patikrinimus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, *Žin.*, 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

DEŠIMTASIS SKIRSNIS **SAVIVALDYBIŲ SANTYKIAI SU VALSTYBĖS** **INSTITUCIJOMIS IR ATSTOVAVIMAS**

38 straipsnis. Savivaldybių santykiai su valstybės institucijomis ir įstaigomis

1. Savivaldybių santykiai su valstybės institucijomis ir įstaigomis grindžiami Lietuvos Respublikos Konstitucija ir įstatymais.

2. Savivaldybės nėra pavaldžios valstybės institucijoms.

3. Centriniai ir teritoriniai valstybinio administravimo subjektai, svarstydami su vienos savivaldybės ar visų savivaldybių interesais susijusius klausimus, praneša apie tai atitinkamos savivaldybės merui ar Lietuvos savivaldybių asociacijai. Savivaldybės tarybos ar Lietuvos savivaldybių asociacijos valdymo organų raštu pateiktus siūlymus valstybinio administravimo subjektai išnagrinėja (įvertina) ir pateikia atsakymą.

4. Sprendimų dėl valstybės teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų pakeitimo projektai svarstomi su savivaldybėmis teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Valstybė remia savivaldybių tarnautojų mokymą ir kvalifikacijos kėlimą

6. Savivaldybės prireikus gali gauti konsultacijų iš valstybės institucijų, planuodamos ir sprendamos visus su jomis tiesiogiai susijusius klausimus.

7. Rengiami bei svarstomi su savivaldybių veikla susiję įstatymų ir kitų teisės aktų projektai aptariami su atskiromis savivaldybėmis arba Lietuvos savivaldybių asociacija Seimo statuto ir Vyriausybės darbo reglamento bei kitų valstybinio administravimo subjektų nustatyta tvarka.

8. Nustatyta tvarka kasmet Vyriausybė ir Lietuvos savivaldybių asociacija svarsto ir derina savivaldybių biudžetų pajamų dydį ir jų išlyginimą lemiančius rodiklius.

9. Vyriausybės ir Lietuvos savivaldybių asociacijos interesams bei pozicijoms derinti šalių susitarimu sudaroma dvišalė komisija.

39 straipsnis. Savivaldybių atstovavimas

Vyriausybėje, kitose valstybės institucijose ir tarptautinėse organizacijose bendriems savivaldybių interesams atstovauja Lietuvos savivaldybių asociacija.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS **SAVIVALDYBIŲ TEISINĖS GARANTIJOS IR ADMINISTRACINĖ PRIEŽIŪRA**

40 straipsnis. Savivaldybių teisės ir jų apsauga

1. Savivaldybės dėl savo teisių pažeidimo, atsižvelgdamos į pažeidimo pobūdį, gali kreiptis į teismą. Savivaldybės vardu veikia savivaldybės institucijos pagal šiame ir kituose įstatymuose joms suteiktus įgaliojimus.

2. Savivaldybės tarybos, valdybos sprendimai ir mero potvarkiai, neviršijantys šių institucijų kompetencijos, privalomi savivaldybės administracijai, visoms savivaldybės teritorijoje esančioms įstaigoms, įmonėms ir organizacijoms, gyventojams.

3. Valstybinio administravimo subjektams draudžiama savivaldybių įgaliojimus ir teises suvaržyti ar apriboti, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus.

4. Savivaldybės tarybos sprendimai dėl vietinių rinkliavų, taip pat tarybos sprendimais patvirtintos taisyklės, už kurių pažeidimą įstatymai numato administracinę atsakomybę, galioja visoje savivaldybės teritorijoje ir jų laikytis privalo visos institucijos, įstaigos, įmonės ir gyventojai bei į savivaldybės teritoriją atvykę kiti fiziniai ir juridiniai asmenys.

5. Savivaldybės turi teisę imtis visų teisėtų priemonių, kad būtų laikomasi savivaldybės teritorijos bendrojo plano ir su jo įgyvendinimu susijusių reikalavimų.

6. Savivaldybės turi teisę pačios ir per Lietuvos savivaldybių asociaciją dalyvauti rengiant įstatymus ir kitus teisės aktus, reglamentuojančius vietos savivaldą ar nustatančius savivaldybių funkcijas, dėl parengtų projektų pareikšti savo pasiūlymus ir pastabas.

41 straipsnis. Savivaldybių veiklos priežiūra

1. Kaip savivaldybės laikosi Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų, kaip vykdo Vyriausybės sprendimus, Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo nustatyta tvarka prižiūri Vyriausybės skiriami pareigūnai – Vyriausybės atstovai.

2. Piliečių skundus dėl savivaldybės pareigūnų piktnaudžiavimo ar biurokratizmo tiria Seimo kontrolieriai, kurių įgaliojimus nustato Seimo kontrolierių įstatymas.

3. Savivaldybės institucijų bei savivaldybės tarnautojų aktai ar veiksmai, pažeidžiantys piliečių ir organizacijų teises, gali būti skundžiami Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

4. Savivaldybių funkcijų ir teisių apribojimus, kai skelbiama karo ir (ar) nepaprastoji padėtis, nustato atitinkami įstatymai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-482](#), 2001-08-02, Žin., 2001, Nr. 71-2515 (2001-08-17)

DVYLIKTASIS SKIRSNIS SAVIVALDYBIŲ ATRIBUTIKA IR RAŠTVEDYBA

42 straipsnis. Savivaldybių atributika

1. Savivaldybės turi savo atributiką.

2. Savivaldybių atributiką ir jos naudojimo tvarką reglamentuoja Savivaldybių atributikos įstatymas.

3. Savivaldybių herbai yra savivaldybių nuosavybė ir Savivaldybių atributikos įstatymo nenumatytais atvejais gali būti naudojami tik savivaldybių tarybų leidimu.

4. Savivaldybių vėliavų etaloną tvirtina savivaldybių tarybos.

43 straipsnis. Savivaldybių raštvedyba

Savivaldybių raštvedyba, apskaitos, atskaitomybės, finansiniai bei techniniai dokumentai tvarkomi lietuvių kalba ir turi atitikti galiojančių teisės aktų nustatytus raštvedybos reikalavimus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-835](#), 95.04.04, Žin., 1995, Nr. 30-683 (95.04.07)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1033](#), 95.07.05, Žin., 1995, Nr. 59-1486 (95.07.19)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO PAPILDYMO

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1041](#), 95.09.14, Žin., 1995, Nr. 79-1820 (95.09.27)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 19 STRAIPSNIO PAPILDYMO

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1227](#), 96.03.14, Žin., 1996, Nr. 33-804 (96.04.12)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 29 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1262](#), 96.03.28, Žin., 1996, Nr. 35-869 (96.04.19)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1330](#), 96.05.07, Žin., 1996, Nr.50-1196 (96.05.29)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 15, 18 IR 23 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1997 metų sausio 1 d.

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-95](#), 97.01.23, Žin., 1997, Nr.11-206 (97.02.05)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 12, 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-123](#), 97.02.25, Žin., 1997, Nr.20-446 (97.03.07)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 17, 18, 19, 26, 28 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO BEI 30 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMAS

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-233](#), 97.06.03, Žin., 1997, Nr.53-1228 (97.06.11)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-299](#), 97.06.24, Žin., 1997, Nr.62-1465 (97.07.01)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 16 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-497](#), 97.11.06, Žin., 1997, Nr.106-2669 (97.11.21)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 15 IR 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-731](#), 98.05.14, Žin., 1998, Nr.51-1393 (98.06.03)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7, 15, 28 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-929](#), 98.11.17, Žin., 1998, Nr.105-2900 (98.12.02)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 15 IR 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-937](#), 98.11.24, Žin., 1998, Nr.108-2955 (98.12.09)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 13, 20 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-2018](#), 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 91-2832 (2000 10 27)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-426](#), 2001-07-05, Žin., 2001, Nr. 64-2323 (2001-07-25)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 8, 20 IR 31 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šio įstatymo 1 ir 3 straipsniai galioja iki Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo įsigaliojimo, t. y. iki 2003 m. sausio 1 d.

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-482](#), 2001-08-02, Žin., 2001, Nr. 71-2515 (2001-08-17)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 41 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

18.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-519](#), 2001-09-25, Žin., 2001, Nr. 85-2969 (2001-10-05)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 11, 15, 17, 21, 27, 28, 29, 30, 36, 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

19.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-585](#), 2001-11-08, Žin., 2001, Nr. 99-3519 (2001-11-28)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 7 IR 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Įstatymas įsigalioja nuo 2002 m. sausio 1 d.

20.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-633](#), 2001-12-10, Žin., 2001, Nr. 110-3984 (2001-12-29)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 8, 17, 19, 21 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2002 m. balandžio 1 d.

Pakeitimai:

1)

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-823](#), 2002-03-28, Žin., 2002, Nr. 33-1256 (2002-03-30)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 8, 17, 19, 21 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMO 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2002 m. balandžio 1 d.

21.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-839](#), 2002-04-09, Žin., 2002, Nr. 43-1604 (2002-04-26)

VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO 6, 17, 19 IR 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2002-04-26)

autrap@lrs.lt